

racediskriminationskonventionen set i lyset af den europæiske unions forfatning?»

Begrundelse

I forfatningen for den Europæiske Union, som netop er blevet udarbejdet af EU's fremtidskonvent, er det europæiske charter indbygget. Chartret indeholder en række af de samme bestemmelser som FN's menneskerettighedskonvention, flygtningekonventionen og racediskriminationskonventionen.

Danmark har hidtil uden videre – dog under hensyntagen til de i konventionerne bestemte retningslinjer – kunne opsigse disse. Idet det af forfatningen fremgår, at unionen bliver en juridisk person og dermed får ret til på vegne af medlemsstaterne at indgå i forpligtende samarbejde herunder mellemstatslige traktater og lignende med tredjemand, kan det efter spørgerens opfattelse frygtes, at denne ret kan anvendes modsætningsvist til at barrikadere, at medlemsstaterne opsigser konventioner, der forhindrer disse i at tilgodese landets egne statsborgere frem for andre.

Spørgeren ønsker, at ministeren lader foretage en juridisk vurdering af, hvordan Danmarks position tegner sig i tilfælde af, at vi efter en eventuel tiltrædelse af forfatningen ønsker at opsigse en eller flere af de i spørgsmålet nævnte konventioner, hvis dette skulle vise at blive nødvendigt for, at Danmark kan føre en selvstændig og fair udlændingepolitik.

Svar (28/8 03)

Justitsministeren (Lene Espersen):

1. Det fremgår af begrundelsen for spørgsmålet, at spørgeren ønsker en »juridisk vurdering af, hvordan Danmarks position tegner sig i tilfælde af, at vi efter en eventuel tiltrædelse af forfatningen ønsker at opsigse en eller flere af de i spørgsmålet nævnte konventioner, hvis dette skulle vise sig at blive nødvendigt for, at Danmark kan føre en selvstændig og fair udlændingepolitik.«

Som bekendt har Danmark tiltrådt de konventioner, der er nævnt i spørgsmålet, og regeringen har ingen planer om at søge konventionerne opsagt.

Det kan i den forbindelse oplyses, at en sådan opsigelse i givet fald måtte ske i overensstem-

melse med de nævnte konventioner og almindelige folkeretlige regler og principper om opsigelse af traktatmæssige forpligtelser. Det måtte samtidig vurderes, om en opsigelse af f.eks. den europæiske menneskerettighedskonvention ville rejse spørgsmål i forhold til Danmarks gældende forpligtelser over for Den Europæiske Union.

Det udkast til forfatningstraktat for Den Europæiske Union, som er omtalt i spørgsmålet, kan efter Justitsministeriets opfattelse ikke antages at ændre ved det anførte.

2. Det er samtidig korrekt, at udkastet til forfatningstraktat indeholder bestemmelser af betydning for Unionens forhold til menneskerettighederne.

F.eks. foreslås det, at Den Europæiske Unions charter om grundlæggende menneskerettigheder indskrives i traktatens del II. Der foreslås endvidere en bestemmelse om, at Unionen skal bestræbe sig på at tiltræde den europæiske menneskerettighedskonvention.

Der kan i den forbindelse være grund til at fremhæve, at Unionen og medlemsstaterne allerede efter det nuværende traktatgrundlag er forpligtet til at overholde de grundlæggende rettigheder, som EF-domstolen har udviklet i retspraksis.

Ved udviklingen af disse rettigheder har EF-domstolen lagt de fælles forfatningsmæssige traditioner i medlemsstaterne til grund samt de anvisninger i form af internationale traktater om beskyttelse af menneskerettighederne, som medlemsstaterne har tiltrådt, herunder menneskerettighedskonventionen. I den hidtidige retspraksis har EF-domstolen således gentagne gange fastslået, at EU-institutionerne og medlemsstaterne skal overholde menneskerettighederne, bl.a. som de fremgår af den europæiske menneskerettighedskonvention.

Den nuværende EU-traktat fastslår endvidere i artikel 6, stk. 1 og 2, at Unionen bygger på principperne om frihed, demokrati og respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder; samt at Unionen respekterer de grundlæggende rettigheder, således som de garanteres ved den europæiske menneskerettighedskonvention. Efter artikel 7 kan medlemsstaternes rettigheder efter traktaten suspenderes af Rådet, hvis medlemsstaten groft og vedvarende overtræder princippet i artikel 6, stk. 1.